

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 01 / 98 ສພຊ

ວັນທີ 10 ຕຸລາ 1998

**ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍກະສິກຳ**

**ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ**

ມາດຕາ 1. ຫນ້າທີ່ຂອງກົດໝາຍ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ ມີ ຫນ້າທີ່ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ, ມາດຕະການຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ແລະການເຄື່ອນໄຫວ ການຜະລິດກະສິກຳ ຊຶ່ງເປັນພື້ນຖານເສດຖະກິດຂອງປະເທດຊາດ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາກິດຈະການ ແລະ ຜະລິດຕະຜົນກະສິກຳ ແນໃສ່ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມ ແລະຂະຫຍາຍການຜະລິດກະສິກຳ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງສະບຽງອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການກໍ່ສ້າງ ແລະຂະຫຍາຍອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງກະສິກຳ, ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ປະຊາຊົນຮັ່ງມີ, ປະເທດຊາດເຂັ້ມແຂງ ທັງຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ ກໍ່ຄວາມເສັຽຫາຍ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ມາດຕາ 2. ກະສິກຳ.

ກະສິກຳແມ່ນການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ ເພື່ອຕອບສະໜອງທາງດ້ານທັນຍາຫານ ແລະອາຫານໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ, ເປັນວັດຖຸດິບປັ້ນໂຮງງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ລວມທັງເປັນສິນຄ້າຮັບໃຊ້ພາຍໃນ ແລະສົ່ງອອກຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 3. ການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ.

ລັດຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ທຸກພາກສ່ວນເສດຖະກິດ ທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ລົງທຶນໃສ່ການຜະລິດກະສິກຳຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ແລະທັນສະໄຫມເທື່ອລະກ້າວ ເພື່ອເປັນສະບຽງ

ອາຫານ, ເປັນສິນຄ້າ, ເປັນວັດຖຸດິບ ສະໜອງໃຫ້ໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ເພື່ອສົ່ງອອກ.

ມາດຕາ 4. ການປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ.

ລັດປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ ດ້ວຍການວາງລະບຽບກົດໝາຍ, ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ລະບຽບການ ພ້ອມທັງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍສິນເຊື້ອ, ນະໂຍບາຍຍົກເວັ້ນ ຫລືຫລຸດຜ່ອນພາສີ, ອາກອນ, ຈຳກັດການນຳເຂົ້າ ສິນຄ້າກະສິກຳປະເພດ ຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຊຸກຍູ້ຕະ ຫລາດຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 5. ການປົກປ້ອງກະສິກຳທີ່ດິນກະສິກຳ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ ບໍ່ມີສິດຖົມດິນກະສິກຳ ແລະ ຊຸດເອົາດິນກະສິກຳດ້ວຍຮູບການ ແລະ ວິທີການໃດກໍຕາມທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ທີ່ດິນກະສິກຳດັ່ງກ່າວປ່ຽນແປງຈາກສະພາບເດີມ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ການປົກປ້ອງກະສິກຳທີ່ດິນກະສິກຳຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 6 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ.

ມາດຕາ 6. ການປົກປ້ອງກະສິກຳສິ່ງແວດລ້ອມ.

ບຸກຄົນ ຫລືການຈັດຕັ້ງ ທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະປົກປ້ອງກະສິກຳສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜູ້ຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງມີວິທີການ ແລະ ມາດຕະການອັນເໝາະສົມ ເພື່ອປົກປ້ອງກະສິກຳດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ອາກາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 7. ການຮ່ວມມືສາກົນທາງດ້ານກະສິກຳ.

ລັດສົ່ງເສີມ ການຮ່ວມມືກັບສາກົນ ທາງດ້ານກະສິກຳ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂ ໃຫ້ກິດຈະການກະສິກຳມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຫັນສະໄຫມເທື່ອລະກ້າວ.

**ພາກທີ II
ກິດຈະການກະສິກຳ**

ມາດຕາ 8. ກິດຈະການກະສິກຳ.

ກິດຈະການກະສິກຳ ແມ່ນວຽກງານກ່ຽວກັບການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ.

ມາດຕາ 9. ປະເພດກິດຈະການກະສິກຳ.

ກິດຈະການກະສິກຳ ຢູ່ ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນປະເພດ ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ກິດຈະການກ່ຽວກັບທີ່ດິນກະສິກຳ, ຊົນລະປະທານ, ແນວພັນພືດ ແລະ ແນວພັນສັດ, ຝຸ່ນ ແລະ ອາຫານສັດ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາປົວສັດ, ເຄື່ອງມື ແລະ ພາຫະນະກົນຈັກການກະເສດ, ສາງເກັບ ມັງນ, ການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ຕະຫລາດກະສິກຳ, ການພົວພັນຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດທາງດ້ານ ກະສິກຳ .

ມາດຕາ 10. ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ.

ຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳມີສິດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
- ເປັນເຈາກຳມະສິດຕໍ່ຊັບສິນ ແລະ ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳ;
- ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫລືອ ແລະ ແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້;

- ໂອນ ແລະ ສືບທອດກິດຈະການກະສິກຳ.

ຜູ້ດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳມີພັນທະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

- ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ;
- ບໍ່ສ້າງຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ການຜະລິດຂອງຜູ້ອື່ນ ຫລື ແກ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ;
- ລາຍງານການແຜ່ລະບາດພະຍຸສັດ;
- ປະຕິບັດສະພາວະຄວາມເປັນຈິງທີ່ຕ້ອງຍອມຮັບ;
- ປະຕິບັດມາດຕະການຄວາມປອດໄພທາງດ້ານວິຊາການ;
- ປະຕິບັດພັນທະພາສີອາກອນ ແລະ ພັນທະອື່ນໆ ກ່ຽວກັບກິດຈະການກະສິກຳ;
- ລາຍງານຜົນການດຳເນີນກິດຈະການກະສິກຳຕາມສັນຍາ;
- ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືແກ່ເຈາະຫນ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາກິດຈະການກະສິກຳ.

**ຫມວດທີ 1
ທີ່ດິນກະສິກຳ**

ມາດຕາ 11. ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ.

ລັດຈັດສັນ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳ ເຂົາໃນການຜະລິດ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍ, ຕາມທ່າແຮງຂອງແຕ່ລະເຂດ ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ ມີທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ຕາມຄວາມສາມາດດ້ານ ແຮງງານ ແລະ ທຶນຮອນຂອງຕົນ ດ້ວຍຮູບການມອບສິດນຳໃຊ້ ຫລື ໃຫ້ເຊົ່າຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍຖື ເອົາການຍົກສະມັດຖະພາບຂອງດິນເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ຫັນໄປສູ່ການເຮັດກະເສດສຸມເທື່ອລະກ້າວ.

ລັດເອົາໃຈໃສ່ຈັດສັນທີ່ດິນໃຫ້ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອທຳການຜະລິດແບບຄົງທີ່ ແນໃສ່ຫລຸດ ຜ່ອນການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ເທື່ອລະກ້າວ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງການຍຸດຕິການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ຢ່າງສິ້ນເຊີງ.

ມາດຕາ 12. ປະເພດທີ່ດິນກະສິກໍາ.

ທີ່ດິນກະສິກໍາ ແບ່ງອອກເປັນ ສອງ ປະເພດ :

- ທີ່ດິນ ປູກຝັງ;

- ທີ່ດິນ ລ້ຽງສັດ.

ທີ່ດິນປູກຝັງ ແມ່ນທີ່ດິນທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກຝັງ ຊຶ່ງລວມມີ:

- ທີ່ດິນ ທີ່ມີຄວາມຮາບພຽງ;

- ທີ່ດິນເນີນ ຫລື ທີ່ດິນໂນນ .

ທີ່ດິນລ້ຽງສັດ ແມ່ນປະເພດທີ່ດິນປອກໂລ້ນ ຫລື ປ່າຫຍ້າປະເພດຕ່າງໆ ຊຶ່ງສາມາດຫັນ ມາປູກພືດ ແລະປູກຫຍ້າ ສໍາລັບລ້ຽງສັດ ຫລື ດິນທີ່ສາມາດເຮັດໜອງ ເພື່ອລ້ຽງສັດນໍາ.

ມາດຕາ 13. ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນກະສິກໍາ.

ການຫັນປ່ຽນທີ່ດິນກະສິກໍາປະເພດໜຶ່ງ ໄປສູ່ທີ່ດິນກະສິກໍາອີກປະເພດໜຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຕາມຂະໜາດເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຈະຫັນ.

ມາດຕາ 14. ການປັບປຸງ ທີ່ດິນກະສິກໍາ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງດິນ ໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ສາມາດນໍາໃຊ້ ໄດ້ຢ່າງຍາວນານ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ໃນການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ດ້ວຍການນໍາໃຊ້ຜຸ່ນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຜຸ່ນຄອກ, ຜຸ່ນບົ່ມ, ຜຸ່ນຂຽວ, ຂີ້ເຈັ່ງ, ປູນ, ຖ່ານຕົມ, ຫີນກາວ.

ມາດຕາ 15. ເງື່ອນໄຂການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ.

ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຈຸດປະສົງຢາກນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອທໍາການຜະລິດກະສິກໍານັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດເສຍກ່ອນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນວັກທີສອງ, ມາດຕາ 7 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ.

ບຸກຄົນ ແລະການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນວັກທີ່ໜຶ່ງເທິງນີ້ ຕ້ອງນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກໍາ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເປາຫມາຍ, ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຖ້າວ່າຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາຫາກບໍ່ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາເທິງນີ້ພາຍໃນກໍານົດສາມປີແລ້ວ ກໍຈະຫມົດສິດໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 18 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ .

**ຫມວດທີ 2
ຊົນລະປະທານ**

ມາດຕາ 16 . ຊົນລະປະທານ.

ຊົນລະປະທານແມ່ນການສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ ດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການສ້າງອ່າງເກັບນ້ຳ, ການເຮັດຝາຍນ້ຳລນ, ການເຮັດປະຕູນ້ຳ, ການສູບນ້ຳ ແລະ ການສ້າງຄອງເໝືອງ .

ມາດຕາ 17 . ການນຳໃຊ້ຊົນລະປະທານ.

ຍ້ອນການຜະລິດກະສິກຳຂອງປະເທດເຮົາຍັງຂຶ້ນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ຍັງມີໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມຂົ່ມຂູ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ກ້າວຂຶ້ນສູ່ການຜະລິດເປັນສິນຄ້ານັ້ນ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳ .

ການນຳໃຊ້ຊົນລະປະທານ ເຂົາໃນການຜະລິດກະສິກຳ ຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫລ່ງນ້ຳ.

ມາດຕາ 18 . ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານ.

ກົດຈະການຊົນລະປະທານປະກອບດ້ວຍ ສາມຂະໜາດ :

- ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ;
- ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ;
- ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ .

ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດຕ່ຳກວ່າໜຶ່ງຮ້ອຍເຮັກຕາ;

ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດ ແຕ່ໜຶ່ງຮ້ອຍຫາຫ້າຮ້ອຍເຮັກຕາ;

ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນຊົນລະປະທານຊຶ່ງກວມເນື້ອທີ່ການຜະລິດສູງກວ່າຫ້າຮ້ອຍເຮັກຕາຂຶ້ນໄປ .

ຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນຄອບຄົວ, ກຸ່ມ ຫລືສະມາຄົມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເປັນຜູ້ລົງທຶນກໍ່ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້. ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນລັດກໍຈະຊຸກຍູ້, ປະກອບສ່ວນໃນການກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານຂະໜາດນ້ອຍ.

ຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງແມ່ນລວມໝູ່ ຫລືສະມາຄົມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເປັນຜູ້ລົງທຶນກໍ່ສ້າງ, ຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້ເອງ. ສຳລັບຊົນລະປະທານຂະໜາດກາງ ທີ່ມີເຕັກນິກ ສັບສິນ ແລະຮຽກຮ້ອງທຶນຮອນສູງນັ້ນ ແມ່ນລັດກັບປະຊາຊົນ ຮ່ວມທຶນກັນ ກໍ່ສ້າງແລ້ວມອບກຳມະສິດໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້ເອງ .

ຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ແມ່ນລັດກັບປະຊາຊົນຮ່ວມທຶນກັນກໍ່ສ້າງ. ໃນກໍລະນີທີ່ການຄຸ້ມຄອງຊົນລະປະທານດັ່ງກ່າວຫາກບໍ່ມີເຕັກນິກສັບສິນນັ້ນ ແມ່ນມອບກຳມະສິດໃຫ້ປະຊາຊົນຄຸ້ມຄອງ. ຖ້າວ່າການ